IIN KUNTA

6.11.2026

Iin vanhus- ja vammaisneuvoston aloite Pohteen Vanhusneuvostolle.

Iiläisten akuuttihoidon järjestäminen ja saavutettavuuden parantaminen

Pyydämme, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue käynnistää tarvittavat muutostoimenpiteet iiläisten akuuttihoidon uudelleen arvioimiseksi ja järjestämiseksi sekä saavutettavuuden parantamiseksi.

Perustelut

Iin kunta kuului Oulunkaaren kuntayhtymään 1.1.2003 alkaen. Oulunkaaren kuntayhtymä lakkautettiin vuonna 2023, kun Pohde aloitti toimintansa. Tällöin Iin terveyskeskuksen vuodeosasto (akuuttiosasto) muutettiin 12.12.2023 arviointi- ja kuntoutusyksiköksi ts. perinteinen sairaalahoitoa antava vuodeosastotoiminta loppui Iistä. Tämä päätös johti siihen, että Oulun pohjoispuolen palveluverkko ei ole tasapainossa alueen akuuttihoidon palveluiden, iiläisten asukkaiden tarpeiden, alueellisten paikkatarpeiden eikä palveluketjuverkoston osalta.

Oulunkaaren kunnat Pudasjärvi, Utajärvi ja Vaala eivät ole iiläisille luontaisia lähi- ja asiointikuntia, eivät sijaitse Iin ja Kuivaniemen liikenneyhteyksien varrella, eivätkä ole myöskään kohtuullisessa matka-ajassa saavutettavissa. Iistä ja Kuivaniemeltä on Pudasjärvelle 103-112 km, matka-aika 1,5.2 h ja yleisillä kulkuneuvoilla eli linja-autolla Oulun kautta yli 3 tuntia yhteen suuntaan. Iistä ja Kuivaniemeltä Utajärvelle on 93-131 km ja matka-aika 1,5-2 tuntia. Linja-autolla matkaa kuluu yli 3 tuntia yhteen suuntaan.

Integraatio, hoito- ja palveluketjujen järjestämissuunnitelmassa (sivu 41/45) hoitomatkojen pituuksista kertova taulukko osoittaa selkeästi, että Iiläiset ovat täysin eriarvoisessa asemassa hoitomatkojen pituuksien suhteen verrattuna kaikkien Pohteen alueen kuntien asiakkaiden hoitomatkoihin. Taulukosta käy ilmi, että iiläisten hoito oli yli 100 km päässä 39 prosentilla asiakkaista. Lisäksi kotikunnasta

Iin vanhus- ja vammaisneuvosto
Iin kunta
Piisilta 1, 91100 Ii • Postiosoite: PL 24, 91101 Ii
Asiointipiste p. 050 3103 458 • ii.fi

alle 65 km päässä hoitoa sai vain puolet eli 53,7 % asiakkaista, kun muiden alueiden asiakkaiden luvut ovat pääsääntöisesti lähes 90 % luokkaa. Iin asiakkaiden matkat akuuttihoitoon poikkeavat muista alueista ja asiakkaiden hoitomatkoista olennaisesti ja ovat jopa moninkertaisia. Vertailun vuoksi Pohteen alueella on akuuttiosastoja, jotka ovat lähekkäin toisiaan ja hoitomatkat ovat lyhyitä. Limingassa ja Kempeleessä on molemmissa akuuttiosastot ja välimatkaa on vain 14km, Muhoksella ja Utajärvellä akuuttiosastojen välimatkaa noin 25km.

Pohteen neljän vuoden kokeilun tuloksena voi todeta, että iiläisten akuuttihoidon saavutettavuus on todella huono, hoitomatkat ja ajat ovat aivan liian pitkiä. Iiläiset olisivat tarvinneet hoitopaikan lähempää. Pohteen sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatio, hoito- ja palveluketjun järjestämissuunnitelmaluonnoksessa 2027 - 2030 Ii on edelleen liitettynä osaksi Oulunkaarta (sivu 37/45) kuitenkin seutukuntamuutoksen myötä vuoden 2027 alusta Iin kunta kuuluu Oulun seutukuntaan. Iiläisille luonnollinen asiointisuunta ei ole Oulunkaaren kuntiin päin ja Iin palvelut tulee nykyisen järjestämissuunnitelman aikana irrottaa Oulunkaaresta. Pudasjärven ja Utajärven akuuttihoitopaikat eivät palvele iiläisiä asiakkaita etäisyyksien, välimatkojen ja liikenneyhteyksien puutteiden vuoksi. Iin akuuttihoito- ja kuntoutuspalvelujen tarve ja järjestäminen tulee arvioida uudelleen.

Akuuttihoitopaikkojen palveluverkko ei ole myöskään tasapainossa Pohteen alueeseen kuuluvien kuntien väestöpohjan, asukaslukujen ja eläkeläismäärien eikä sairastavuuden suhteen. Eläkeläisten palvelujen ja akuuttihoidon tarve on suurempi kuin työikäisten, jotka kuuluvat työterveyden palveluiden piiriin. Vaihtelu on suurta eri kuntien ja alueiden välillä. Iissä asukkaita on 9755 ja eläkeläisiä 2595 eli 26.6 % asukkaista, kuitenkaan akuuttihoito-osastoa ei tällä hetkellä Iissä ole. Esimerkiksi Limingassa asukkaita on suurinpiirtein saman verran kuin Iissä eli 10116, mutta eläkeläisiä vain 1538, kunnassa on oma akuuttihoito-osasto. Muhoksella asukkaita on 8767 ja Utajärvellä 2399 eli yhteensä Iin kunnan asukasluvun verran ja molemmissa kunnissa on omat akuuttiosastot. Akuuttihoitopaikkojen palveluverkko tulee suhteuttaa kuntien väestöpohjaan ja asukasmääriin, näin palveluverkko vastaa paremmin väestön palvelutarpeisiin.

Iin kunta on Oulun pohjoispuolella sijaitseva keskisuuri kunta, jonka asukkaille tulee turvata sotepalvelujen, akuutti- ja kuntoutuspalvelujen saatavuus, saavutettavuus ja lähipalvelut. Iin Sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluiden saatavuus ja saavutettavuus tulee turvata myös lomien aikana, eikä saatavuussulkuja tule toteuttaa ilman ennakkovaroitusta.

IIN KUNTA

6.11.2026

Tässä aloitteessa esitämme muutosta akuuttihoito- ja palveluverkostorakenteeseen. Akuuttiosastojen alueellinen jako tulee suunnitella ja järjestää maantieteellisesti nykyistä järkevämmin. Akuuttiosasto- ja kuntoutusyksikköpaikkatarpeet tulee tarkastella ja arvioida uudelleen väestön palvelutarpeisiin ja sujuviin liikenneyhteyksiin perustuen. Akuuttihoitopaikkojen järjestäminen Iissä, Oulun pohjoisella alueella on inhimillistä asiakkaan näkökulmasta, potilaiden siirtoviive erikoissairaanhoidosta lyhenee ja kuljetuskustannukset pienenevät. Akuuttihoitopaikkojen siirtoa takaisin Iihin, tukee myös Iin hyvät toimivat tilat sekä henkilöstön ja sijaisten hyvä saatavuus. Tällä järjestelyllä Iiläisten asiakkaiden hoitomatkat lyhenevät Pohteen muiden alueiden asiakkaiden hoitomatkoja vastaavalle tasolle. Muutoksen myötä iiläisten asiakkaiden akuuttihoidon saatavuus ja saavutettavuus paranee.

Ii 11.11.2026

Iin vanhus- ja vammaisneuvosto §xx 11.11.2026

Saajat:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue/Vanhusneuvosto
Kirjaamo, kirjaamo@pohde.fi

Iin kunta/Kunnanhallitus
Kirjaamo, kirjaamo@ii.fi